

Sygn. akt: I C 2615/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2019 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Andrzej Antkiewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Monika Kopczyńska

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2019 r. w Grudziądzu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) z siedzibą w G.

przeciwko G. L. (1)

o zapłatę

- zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.897,29 zł (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt siedem złotych 29/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 listopada 2018 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 411,58 zł (czteryście jednaście złotych 58/100) tytułem zwrotu części kosztów procesu;
- nadaje wyrokowi w punktach 1. i 3. rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 2615/18

UZASADNIENIE

(...) (...) w G. wniósł o zasądzenie od G. L. (1) kwoty 4.688,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, jak również o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że dochodzona wierzytelność wynika z umowy pożyczki zaciągniętej przez pozwaną w dniu 27 stycznia 2017 r. w (...) sp. z o.o. w W.. W pozwie zaznaczono, że na dochodzoną kwotę składają się:

- 2.301,49 zł suma niespłaconego kapitału udzielonej pożyczki,
- 221,84 zł skapitalizowane odsetki umowne naliczone od przeterminowanych rat kapitałowych w trakcie obowiązywania umowy pożyczki oraz dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od dnia następnego po wypowiedzeniu umowy pożyczki do dnia sporządzenia pozwu,
- 2.165,19 zł suma opłaty przygotowawczej i opłaty administracyjnej, naliczonych zgodnie z warunkami umowy.

W piśmie z 31 grudnia 2018 r. powód sprecyzował, że na sumę odsetek w kwocie 221,84 zł składają się: kwota 91,13 zł - suma odsetek umownych stanowiących część odsetkową niespłaconych rat pożyczki do dnia wypowiedzenia i kwota 130,71 zł – suma odsetek umownych w wysokości odsetek maksymalnych naliczonych od przeterminowanych rat kapitałowych w trakcie obowiązywania umowy pożyczki oraz naliczonych od dnia następnego po wypowiedzeniu umowy pożyczki do dnia sporządzenia pozwu. Powód zaznaczył nadto, że na kwotę 2.165,19 zł - podaną w pozwie - składają się: kwota 541,47 zł tytułem niespłaconej części opłaty przygotowawczej i 1.623,72 zł tytułem niespłaconej części opłaty administracyjnej (k. 42-45 akt).

Pozwana nie stawiała się na rozprawę, nie złożyła wyjaśnień ani odpowiedzi na pozew.

Sąd rozpoznał sprawę w postępowaniu uproszczonym (k. 2).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 10 lutego 2017 roku (...) Sp. z o.o. w W. (pożyczkodawca) zawarła z G. L. (2) (pożyczkobiorcą) umowę pożyczki, na podstawie której udzieliła pozwanej pożyczki w kwocie 3.000,00 zł na okres 48 miesięcy. Strony przewidziały, że pożyczka jest oprocentowana według stałej stopy procentowej 10 % rocznie, zatem odsetki umowne za cały okres trwania umowy wyniosą 652,35 zł oraz że z tytułu udzielenia i korzystania z pożyczki pożyczkobiorca zobowiązany będzie do uiszczenia na rzecz dającego pożyczkę następujących opłat: prowizji przygotowawczej w wysokości 750,24 zł (48 x 15,63 zł) i prowizji administracyjnej w kwocie 2.249,76 zł (48 x 46,87 zł). Kwoty te zostały rozdzielone proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i miały być uiszczane częściowo przy każdej racie razem z odpowiednią częścią kapitału i odsetkami umownymi. Raty miały być uiszczane do 10 dnia każdego miesiąca kalendarzowego - po 138,60 zł, począwszy od marca 2017 r.

W umowie pożyczki przewidziano, że na wypadek opóźnienia w spłacie pożyczki pozwany zapłaci odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie.

W § 9 umowy zastrzeżono, że pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym m.in. w przypadku niezapłacenia w terminie dwóch pełnych rat pożyczki.

Dowody :

umowa pożyczki (k. 15-21 akt)

piśmo powoda z 31.12.2018 r. z harmonogramem spłaty rat (k. 42-43 akt)

Pozwana spłaciła 13 rat pożyczki i część 14 raty. Ostatnia wpłata miała miejsce 13 marca 2018 r. w kwocie 100 zł (okoliczności niesporne - pismo powoda z 31 grudnia 2018 r. - k. 44 akt).

Na mocy umowy sekurytyzacji z dnia 14 lutego 2017 r. (...) sp. z o.o. w W. dokonała przelewu wierzytelności wobec pozwanej, wraz z wszelkimi prawami związanymi z wierzytelnością, na rzecz (...) (...) w G..

Pismem z 11 czerwca 2018 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty zaległości w spłacie pożyczki kwocie 397,33 zł w terminie do 21 czerwca 2018 r. pod rygorem wypowiedzenia umowy.

Pismem z dnia 9 lipca 2018 roku pożyczkodawca wypowiedział pozwanej umowę pożyczki z okresem wypowiedzenia 30 dni i wezwał pozwaną do spłaty zadłużenia w kwocie 400,93 zł.

Dowody :

ostateczne wezwanie do zapłaty (k. 11-12 akt)

wypowiedzenie umowy pożyczki (k. 13-14 akt)

umowa sekurytyzacji (k. 61-64 akt)

Pismem z 24 sierpnia 2018 r. powód zawiadomił pozwaną o umowie przelewu wierzytelności przysługującej (...) sp. z o.o. na podstawie umowy pożyczki z dnia 10 lutego 2017 r.

Dowód :

zawiadomienie o przelewie wierzytelności (k. 9 akt)

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny ustalony został w oparciu o dokumenty złożone przez powoda, które w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i prawdziwości, wobec czego mogły stanowić wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Z tytułu udzielenia pożyczki pożyczkodawca może żądać wynagrodzenia w formie odsetek **albo** prowizji za korzystanie przez pożyczkobiorcę z jego środków finansowych.

W ocenie Sądu nie budziła wątpliwości kwestia ponoszenia odpowiedzialności przez pozwaną z tytułu niewywiązania się z umowy pożyczki z dnia 10 lutego 2017 roku, jak i zasadność wypowiedzenia umowy, albowiem w dniu sporządzenia wypowiedzenia pozwana posiadała zaległości w spłacie dwóch rat. Na pełną akceptację zasługiwało żądanie powoda dotyczące zwrotu kapitału udzielonej i niezwróconej pożyczki, podobnie jak żądanie zapłaty odsetek umownych za korzystanie przez pozwaną ze środków finansowych przez czas określony w umowie (art. 720 § 1 k.c. i art. 359 § 1 k.c. oraz art. 509 § 1 k.c.).

Sąd zakwestionował prawo pożyczkodawcy do naliczenia i pobrania wygórowanej opłaty przygotowawczej w kwocie 750,24 zł (25% kwoty pożyczki). Opłata ta została naliczona za pozytywną weryfikację wniosku o pożyczkę, ocenę zdolności kredytowej pożyczkobiorcy i przygotowanie umowy wraz z harmonogramem rat (§ 4 umowy pożyczki). Są to czynności standardowe, wykonywane przy każdej umowie pożyczki, dlatego opłata za te czynności powinna być taka sama (stała), a nie uzależniona od wnioskowanej kwoty pożyczki. Opłata za te czynności w wysokości 750,24 zł jest w ocenie Sądu zbyt wygórowana i nie jest ekwiwalentna do czynności wykonanych przez pożyczkodawcę przy zawarciu umowy, dlatego zapis umowny o tej prowizji uznano za zmierzający do obejścia przepisów o ochronie praw konsumentów oraz o odsetkach maksymalnych (ukryta lichwa). Działanie takie nie zasługuje na ochronę prawną, albowiem jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, dlatego jest nieważne (art. 58 § 1 i 2 k.c.). Z innych spraw sądowych rozpatrywanych przez tut. Sąd wynika, że takie opłaty, standardowo pobierane za wykonanie czynności związanych z udzieleniem pożyczki, nie przekraczają kwoty 200 zł. Z tego względu Sąd uznał, że in casu wysokość tej opłaty nie powinna przekraczać kwoty już pobranej przez powoda na poczet tej opłaty, tj. 208,77 zł. Żądanie zapłaty dalszej kwoty z tego tytułu – 541,47 zł jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd zakwestionował również prawo pożyczkodawcy do naliczenia i pobierania dodatkowego wynagrodzenia prowizyjnego nazwanego prowizją administracyjną w kwocie 2.249,76 zł. W umowie nie wyjaśniono, za co (jakie konkretnie czynności) została naliczona ta wygórowana opłata. W piśmie z dnia 31 grudnia 2018 r. powód wskazał, że jest ona wynagrodzeniem kredytodawcy za usługę wykonaną na rzecz kredytobiorcy w postaci wszystkich czynności związanych z obsługą umowy pożyczki, tj. obsługą spłat i monitorowaniem ich terminowości. Zaznaczyć należy, że za rozpatrzenie wniosku o udzielenie pożyczki, przygotowanie umowy pożyczki i ocenę zdolności kredytowej pozwanej pożyczkodawca naliczył opłatę przygotowawczą, a za udostępnienie pozwanej środków pieniężnych odsetki umowne w wysokości 652,35 zł. Brak było podstaw do pobierania podwójnego wynagrodzenia za to samo. Wynagrodzeniem pożyczkodawcy za udostępnienie pożyczkobiorcy środków pieniężnych są albo odsetki umowne albo

wynagrodzenie prowizyjne. Nie można pobierać jednego i drugiego, gdyż wówczas pożyczkodawca otrzymałby dwa razy wynagrodzenie za to samo.

W wielu podobnych sprawach toczących się przed tut. Sądem z powództwa innych pożyczkodawców o zwrot pożyczki zakwestionowano praktykę pobierania na podstawie umów pożyczek dodatkowego wynagrodzenia prowizyjnego w bardzo wysokich kwotach, żądanego często obok odsetek umownych za udostępnienie środków pieniężnych, doliczonych do każdej raty. Zapis o tej prowizji uznano za zmierzający do obejścia przepisów o ochronie praw konsumentów oraz o odsetkach maksymalnych (ukryta lichwa). Stwierdzono, że takie działanie nie zasługuje na ochronę prawną, albowiem jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, dlatego jest nieważne (art. 58 § 1 i 2 k.c.). Tak było m.in. w sprawach o następujących sygnaturach akt: I C 189/16, I C 2424/16, I C 285/17, I C 397/17, I C 398/17, I C 477/17, I C 501/17, I C 1100/17 i I C 1595/17.

Kwestią obciążania przez pożyczkodawców pożyczkobiorców zbyt wysokimi opłatami prowizyjnymi za udostępnienie na określony czas środków pieniężnych zajmował się też ostatnio Sąd Okręgowy w Toruniu w sprawach VIII Ca 563/17 i (...), który w wyrokach z 28 sierpnia 2017 r. i 15 listopada 2017 r. podzielił stanowisko tut. Sądu o sprzeczności umów w zakresie wynagrodzenia prowizyjnego z dobrymi obyczajami, zasadami współzycia społecznego i przepisami regulującymi kwestie odsetek maksymalnych. Sąd Okręgowy, odwołując się do wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie XVII AmC 5533/11 (Legalis nr 739471), stwierdził, że niezależnie od uregulowań ustawy o kredycie konsumenckim dotyczących maksymalnej wysokości kosztów pozaodsetkowych, koszty te nie mogą stanowić dodatkowego źródła zysku przedsiębiorcy, powinny zatem być kształtowane w sposób zgodny z rzeczywistym kosztem dokonywanych czynności, w związku z którymi pozostają. W obu przywołanych sprawach Sąd Okręgowy w Toruniu stwierdził również, że omawiana opłata pozostaje oderwana od faktycznych kosztów poniesionych przez powódkę, w istocie nie stanowi więc „kosztu okołoodsetkowego”, te bowiem powinny być związane – zgodnie z zasadą ekwiwalentności świadczeń – z określonymi kosztami poniesionymi przez pożyczkodawcę w związku z udzieleniem pożyczki bądź usługami świadczonymi na rzecz pożyczkobiorcy. Sąd Rejonowy w Grudziądzu oraz Sąd Okręgowy w Toruniu wyraziły w przywołanych sprawach także pogląd, że wynagrodzenie prowizyjne to ukryta forma odsetek od pożyczonego kapitału, co prowadzi do obejścia przepisów regulujących instytucje odsetek maksymalnych.

Uwagi te mają w pełni odniesienie do opłaty w kwocie 2.249,76 zł nazwanej w umowie pożyczki z dnia 10 lutego 2017 r. prowizją administracyjną.

Wskazać też należy, że w decyzji nr (...) z dnia 3 czerwca 2015 r. (...) w K. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania pożyczkodawcy polegające na stosowaniu opłaty, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty. W uzasadnieniu tej decyzji stwierdzono, że sprzeczne z dobrym obyczajem jest naruszenie ekwiwalentności świadczeń przy stosowaniu wobec konsumentów opłaty, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty, co godziło w ich słuszny interes. Identyczną decyzję wydał (...) w K. w dniu 30 grudnia 2015 r. w sprawie (...) (...) w zakresie opłaty przygotowawczej. Zarzuty w niej zawarte wobec pożyczkodawcy można jednak odnieść również do opłaty w kwocie 2.249,76 zł nazwanej w umowie pożyczki z dnia 10 lutego 2017 r. prowizją administracyjną.

Ze względu na to, że opłata administracyjna w kwocie 2.249,76 zł została w ocenie Sądu naliczona za to samo, za co należały się pożyczkodawcy odsetki umowne od udzielonej pożyczki, a nadto nie określono w umowie żadnych kryteriów określenia tak wygórowanej opłaty i nie wykazano rzeczywistych kosztów za dokonanie czynności, za które miała być naliczona ta opłata, Sąd uznał, że brak jest podstaw do jej zasądzenia w całości.

W konsekwencji Sąd uznał roszczenie powoda za uzasadnione jedynie w wysokości 1.897,29 zł (kwota żądna w pozwie pomniejszona o kwotę nienależnej opłaty administracyjnej i część nienależnej prowizji przygotowawczej w kwocie 541,47 zł).

Odsetki ustawowe za opóźnienie od niezwróconej kwoty kapitału pożyczki i należnej części prowizji przygotowawczej zasądzono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. i art. 482 § 1 k.c.

O kosztach procesu w punkcie 3. (trzecim) sentencji wyroku orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. Powód wygrał sprawę w 40,47 % (1.897,29 zł/4.688,52 zł), ponosząc koszty procesu w łącznej wysokości 1.017 zł z tytułu: opłaty sądowej od pozwu w kwocie 100 zł (k. 32 akt), opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego – 17 zł (k. 28 akt) i wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 900,00 zł (§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r. poz. 265). Finalnie należał się zatem powodowi od pozwanej zwrot kwoty 411,58 zł.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano wyrokowi w zakresie punktów 1. i 3. na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.